

कार्यकारी सारांश

रेती उत्खननाच्या पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखड्याचा मसुदा

जिल्हा नांदेड, महाराष्ट्र राज्य

(नांदेड जिल्ह्यातील प्रस्तावित ६७ रेती घाटांच्या पर्यावरणीय
जनसुनावणीकरिता)

प्रकल्प प्रवर्तक

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, नांदेड

पर्यावरण सल्लागार

एन्व्हायरो टेकनो कंसल्ट प्रायव्हेट लिमिटेड
६८, महाकाली नगर -२
मानेवाडा चौकाजवळ,
नागपूर ४४००२४.

डिसेंबर २०२४

१.० प्रस्तावना

मा. जिल्हाधिकारी नांदेड यांनी रेती/वाळू निर्गमीतीचे धोरण दि. १६.०२.२०२४ अनुसार ६७ रेती घाट उत्खननासाठी प्रस्तावित केलेले असून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी नांदेड यांना विविध अनुमती घेणेकरिता प्रकल्प प्रवर्तक म्हणून नेमलेले आहे.

सदर ६७ रेती घाट तालुकास्तरावर मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यायिक, म. प्र.नि.म.यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती द्वारे ओपन कास्ट पद्धतीने घमेले, पावडे यांच्या साहाय्याने उत्खनन करण्याचे प्रस्तावित केलेले आहे.

पर्यावरण अनुमतीसाठी प्रस्तावित ६७ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

प्रस्तावित ६७ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	रेती घाटाचे नाव	गावाचे नाव	तालुका	नदी	लगतचे गाट नं.	लांबी/रूंदी/खोली (मी. मध्ये)	लांबी (मी. मध्ये)	रूंदी (मी. मध्ये)	उत्खनन योग्य/खोली (मी. मध्ये)	क्षेत्र हे.आर मध्ये	रेती साठा (बास मध्ये)	प्रस्तावित रस्त्याची लांबी (मी.)	प्रस्तावित कामगार	प्रस्तावित ट्रॅक्टर संख्या प्रति दिवस	प्रस्तावित वृक्षोपण (नदी किनारा)	प्रस्तावित वृक्षोपण (रस्ता किनारा)	प्रस्तावित पर्यावरणीय व्यवस्थापन रकम रु. लक्ष अदातले
१	पिपरी	पिपरी	हिमायतनगर	पैनगंगा	४९/१, ४९/२, ५०, १/१, ४, ५	२००	५०	०.५०	१.००	१.००	१०६७	६.७३	२८	७	४०	६८३	९.६४
२	विरसणी	विरसणी	हिमायतनगर	पैनगंगा	८८/१, ८८/२	१५५	६५	०.५०	१.०१	१.०१	१०८०	२२०४	२८	७	३१	२२०४	२३.११
३	रेणपुर बे.	रेणपुर बे.	हिमायतनगर	पैनगंगा	८०, ८१	२३०	४५	०.५०	१.०४	१.०४	१८२९	८१२	२८	७	४६	८९४	११.०९
४	डोल्हारी	डोल्हारी	हिमायतनगर	पैनगंगा	१३१, १३२, १३३, १३४, १३५, १३८, १४०	२२५	४५	०.५०	१.०१	१.०१	१०८९	७९४	२८	७	४५	४०८	८.०९
५	बुदली बे.	बुदली बे.	हिमायतनगर	पैनगंगा	३१, ४०, ४१, ४२, ४३, ४४, ५०	२५०	४५	०.५०	१.१३	१.१३	१९८८	१५९४	२८	७	५०	१५९४	१६.५९
६	कामारी	कामारी	हिमायतनगर	लाखडी	१८१, १८२, १८३, १८४, १८५, १९१	३५०	३०	०.५०	१.०५	१.०५	१५७५	८७३	२८	७	७०	९८३	९३.४४
७	दिघी	दिघी	हिमायतनगर	पैनगंगा	१२/१, १३/१	२००	५५	०.५०	१.०५	१.०५	१९४३	८५२	२८	७	४०	८९९	११.०७
८	घारापुर	घारापुर	हिमायतनगर	पैनगंगा	७२, ७३, ७४, ७६	२५०	५०	०.५०	१.२५	१.२५	२०८८	७४९	२८	७	५०	७४९	९०.३
९	धानोरा ज.	धानोरा ज.	हिमायतनगर	पैनगंगा	७४, ७५, ७६, ७८	२५०	५०	०.५०	१.०५	१.०५	१५७५	७४९	२८	७	४२	१४७०	९५.००
१०	पळसपुर	पळसपुर	हिमायतनगर	पैनगंगा	८२, ८३, ८४, ८६, ८९	२५०	४०	०.५०	१.००	१.००	१०७७	१५००	२८	७	५०	१५००	९५.४
११	सिरपल्ली ज	सिरपल्ली ज	हिमायतनगर	पैनगंगा	१३८, १४०, १४१, १४२, १४३, १४४, १५०, १५१, १५२	२५०	४०	०.५०	१.००	१.००	१०६७	३०८	२८	७	५०	७४९	१५.४
१२	कोठा ज.	कोठा ज.	हिमायतनगर	पैनगंगा	(४३,४८,४९,५०)	२५०	४०	०.५०	१.००	१.००	२१२०	७४०	२८	७	५०	७४०	९०.२४
१३	तमलुर	तमलुर	देगलुर	लेडी	२२२, २२६, २४४, २५८, ३०३, ३०९, ३१३, ३१४, ३१५	७४५	३५	०.५०	२.२८	२.२८	४४३६	४४००	२६	७	५५	७००	१५.५
१४	शेवाळा-१	शेवाळा	देगलुर	मांजरा	३५४, ३५५, ३५६	२००	१२०	०.५०	२.०४	२.०४	४२४०	४६४०	२६	७	०४	२०६४	२५.८३
१५	शेवाळा-२	शेवाळा	देगलुर	मांजरा	३५७, ३५८, ९०	२५०	७०	०.५०	२.०४	२.०४	३०९२	३५५५	२६	७	०५	२३५५	३०.३
१६	शेवाळा-३	शेवाळा	देगलुर	मांजरा	९१, ९२, ३५२	२८०	६०	०.५०	१.६७	१.६७	२९६८	२०५०	२८	७	५६	२०५०	२५.४२
१७	शेळागांव-१	शेळागांव	देगलुर	मांजरा	(३१,४०,४१)	३५५	१००	०.५०	३.१५	३.१५	५५५५	६६३	२४	७	६३	६३३	१९.७७
१८	शेळागांव-२	शेळागांव	देगलुर	मांजरा	६६	२५०	६०	०.५०	३.२	३.२	२२२३	१८५०	२८	७	४२	१०८७	१९.८५
१९	शेळागांव-३	शेळागांव	देगलुर	मांजरा	(२१, २२, २३, २४)	४२४	९०	०.५०	३.८२	३.८२	६४४२	२२५८	२४	७	७३	७३	२२.७६
२०	शेळागांव-४	शेळागांव	देगलुर	मांजरा	(६०,६८)	३००	५०	०.५०	१.०६	१.०६	२५५०	१९००	२८	७	०६	१९००	२०.५२
२१	शेळागांव-५	शेळागांव	देगलुर	मांजरा	१०६, १०७	३००	१००	०.५०	४.००	४.००	४०८७	२५२०	२३	७	४६	२५२०	२५.२४
२२	सांगवीउमर	सांगवीउमर	देगलुर	लेडी	२५, २६, २७, ३८, ३८, १४२, १४३	४२०	३५	०.५०	१.४७	१.४७	२५५७	६३०	२६	७	४७	४७	१०.४६

क्र	मेटनकरल्लुर	मेटनकरल्लुर	देगलुर	लॅंडी	८२, ८३, ८४, २२५, २२६, २२८	५५०x३५०x५०	५५०	३५	०.५०	१.१३	३३०१	११००	३८	१५	१५	११००	२०.३५
२४	गोलेगाव-२	गोलेगाव	हदगांव	पैनगंगा	१३३, १३४, १३५, १३६	४००x२५०x५०	४००	२५	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
२५	बेलमडळ	बेलमडळ	हदगांव	पैनगंगा	१, ५, ६, ६/१, ६/२, ६/३, ९	५५०x२००x५०	५५०	२०	०.५०	०.५०	६२३६	०२४५	१५	११	०२४५	०.२४	
२६	गुरफळी-१	गुरफळी	हदगांव	पैनगंगा	५, ६, ७, ८, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९	५००x२००x५०	५००	२०	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
२७	साप्ती	साप्ती	हदगांव	पैनगंगा	३८२, ३८३, ३८४, ३८५, ३८६	५००x२००x५०	५००	२०	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
२८	मनुला बु.	मनुला बु.	हदगांव	पैनगंगा	३०८ to ३१३	५००x२००x५०	५००	२०	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
२९	चेंडकापुर	चेंडकापुर	हदगांव	कयाधु	(५०,५१,५२)	४००x२५०x५०	४००	२५	०.५०	०.५०	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
३०	बोरगाव हा.	बोरगाव हा.	हदगांव	कयाधु	६६, ३१५, ३१५, ३१६	३५०x३००x५०	३५०	३०	०.५०	१.००	५५७६	००७	११	११	००७	०.०७	
३१	हस्ता	हस्ता	हदगांव	कयाधु	१८८, १६६, १७०, १७१, १७२	५००x२००x५०	५००	२०	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
३२	गुरफळी-२	गुरफळी	हदगांव	पैनगंगा	२७, २७, २८, २९, ३०, ३१, ३२, ३३, ३४, ३५, ३६	६००x२००x५०	६००	२०	०.५०	०.५०	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
३३	बनचिचोली	बनचिचोली	हदगांव	पैनगंगा	१३४/१/१, १३४/१/२, १३४/१/३, १३४/१/४, १३४/१/५, १३४/१/६, १३४/१/७, १३४/१/८, १३४/१/९, १३४/१/१०	५००x२००x५०	५००	२०	०.५०	१.००	११६६	१०००	४८	११	१०००	११.००	
३४	गोलेगाव -१	गोलेगाव	हदगांव	पैनगंगा	१/३, १/४, २/५, ३/५, ४	३५०x३००x५०	३५०	३०	०.५०	१.००	५५७६	००७	११	११	००७	०.०७	
३५	बामळी	बामळी	हदगांव	पैनगंगा	४२, ४३, ४५, ४६, ६६, ६७, ६८, ६९, ७०	४००x२५०x५०	४००	२५	०.५०	१.००	५५७६	००७	११	११	००७	०.०७	
३६	सागरोळी-१	सागरोळी	बिलोली	मांजरा	३१९, ३२२	२५०x१००x५०	२५०	१००	०.७०	२.०६	३३३५	१६७	२४	१६	३३३५	३.३३	
३७	सागरोळी-२	सागरोळी	बिलोली	मांजरा	४५९, ४५७, ४५६, ४६०	४००x१००x५०	४००	१००	०.७०	०.०८	६०१६	२४६	२४	१६	६०१६	६.०१	
३८	सागरोळी-३	सागरोळी	बिलोली	मांजरा	३३४, ३३५	४५०x१००x५०	४५०	१००	०.७०	२.५०	६२७५	३०६	२४	१६	६२७५	६.२७	
३९	येसगी-१	येसगी	बिलोली	मांजरा	२३०	५५०x६००x५०	५५०	१६०	०.३०	१.७६	५५१७	२४७	२८	१६	५५१७	५.५१	
४०	येसगी-२	येसगी	बिलोली	मांजरा	२२९, २३०	२५० x१२० x५०	२५०	१२०	०.७०	३.००	६७४८	२४७	२८	१६	६७४८	६.७४	
४१	येसगी-३	येसगी	बिलोली	मांजरा	२३३ Center Side	२५० x१२० x५०	२५०	१२०	०.७०	३.००	६७४८	२४७	२८	१६	६७४८	६.७४	
४२	येसगी-४	येसगी	बिलोली	मांजरा	२३३ East	१३० x१२० x५०	१३०	१२०	०.४०	५.५६	४९३४	२५०	२८	१६	४९३४	४.९३	
४३	बोळेगांव-१	बोळेगांव	बिलोली	मांजरा	२८८ Center Side	३०० x१५० x५०	३००	१५०	०.७०	४.५०	९२७२	२५०	२८	१६	९२७२	९.२७	
४४	बोळेगांव-२	बोळेगांव	बिलोली	मांजरा	३२० West Side	३०० x१५० x५०	३००	१५०	०.७०	४.५०	९२७२	२५०	२८	१६	९२७२	९.२७	
४५	गंजगांव-१	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	२३३, २३०	२०० x६० x५०	२००	९०	०.८०	१.८०	५०८८	३००	२८	१६	५०८८	५.०८	
४६	गंजगांव-२	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	२३३, २३०	२५० x१५० x५०	२५०	१५०	०.८०	२.५०	७०६७	३००	२८	१६	७०६७	७.०६	
४७	गंजगांव-३	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	२३७, २३९	२५० x१५० x५०	२५०	१५०	०.८०	२.५०	७०६७	३००	२८	१६	७०६७	७.०६	
४८	गंजगांव-४	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	२८२, २८७	३३५x१००x५०	३३५	१००	०.७०	२.३४	५९९२	२८०	२८	१६	५९९२	५.९९	
४९	गंजगांव-५	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	३२५, ३२६, ३२४	३५०x१००x५०	३५०	१००	०.८०	३.५०	९८९४	२८०	२८	१६	९८९४	९.८९	
५०	गंजगांव-६	गंजगांव	बिलोली	मांजरा	३५८	१३०x१००x५०	१३०	१००	०.७०	१.३०	५९३६	२८०	२८	१६	५९३६	५.९३	
५१	कार्ला बु. -१	कार्ला बु.	बिलोली	मांजरा	१७७, १६५	२४०x१००x५०	२४०	१००	०.५०	२.४०	६२७०	१६५	२८	१६	६२७०	६.२७	

५२	कार्ली बु. -१/१	कार्ली बु.	बिलोली	मांजरा	१६१	२५०x१५०x०.५०	२५०	१००	०.५०	२.५०	१६१	२२३०	२२	२३	७६	७५	१५३५	२२३०	२२	७५	२२३०	१५३५	७६	२२३०	१५३५	७६	२२३०
५३	कार्ली बु. -३	कार्ली बु.	बिलोली	मांजरा	१००, १०१, १०९	३५०x१५०x०.५०	३५०	१५०	१.००	३.५०	१००	३५०	२३	२४	७९	७९	१००	३५०	२३	७९	१००	३५०	७९	३५०	१००	७९	३५०
५४	माचनूर-१	माचनूर	बिलोली	मांजरा	५४	२००x१२०x०.२०	२००	१२०	०.२०	०.४०	२००	१२०	२३	२४	७९	७९	२००	१२०	२३	७९	२००	१२०	७९	२००	१२०	७९	२००
५५	माचनूर-२	माचनूर	बिलोली	मांजरा	२८, २९, ३०, ३१	३००x१५०x०.२०	३००	१५०	०.२०	०.६०	३००	१५०	२३	२४	७९	७९	३००	१५०	२३	७९	३००	१५०	७९	३००	१५०	७९	३००
५६	माचनूर-३	माचनूर	बिलोली	मांजरा	१५ East Side	२३०x१५०x०.२०	२३०	१५०	०.२०	०.६०	२३०	१५०	२३	२४	७९	७९	२३०	१५०	२३	७९	२३०	१५०	७९	२३०	१५०	७९	२३०
५७	माचनूर-४	माचनूर	बिलोली	मांजरा	५२	२५०x१००x०.२०	२५०	१००	०.२०	०.५०	२५०	१००	२३	२४	७९	७९	२५०	१००	२३	७९	२५०	१००	७९	२५०	१००	७९	२५०
५८	माचनूर-५	माचनूर	बिलोली	मांजरा	५२ West	२५०x१००x०.२०	२५०	१००	०.२०	०.५०	२५०	१००	२३	२४	७९	७९	२५०	१००	२३	७९	२५०	१००	७९	२५०	१००	७९	२५०
५९	नागणी-१	नागणी	बिलोली	मांजरा	१२१, १२२	१००x५०x०.२०	१००	५०	०.२०	०.५०	१००	५०	२३	२४	७९	७९	१००	५०	२३	७९	१००	५०	७९	१००	५०	७९	१००
६०	नागणी-२	नागणी	बिलोली	मांजरा	१२३, १२४, १२५	१००x५०x०.२०	१००	५०	०.२०	०.५०	१००	५०	२३	२४	७९	७९	१००	५०	२३	७९	१००	५०	७९	१००	५०	७९	१००
६१	हनुगंदा	हनुगंदा	बिलोली	मांजरा	३५२, ३५१	२५०x१५०x०.२०	२५०	१५०	०.२०	०.७०	२५०	१५०	२३	२४	७९	७९	२५०	१५०	२३	७९	२५०	१५०	७९	२५०	१५०	७९	२५०
६२	टाकळी	टाकळी	माहूर	पैनगंगा	८, ९, १३, १४, १५, १६, १७	२५०x१५०x०.५०	२५०	१५०	०.५०	१.५०	२५०	१५०	२३	२४	७९	७९	२५०	१५०	२३	७९	२५०	१५०	७९	२५०	१५०	७९	२५०
६३	सायफळ	सायफळ	माहूर	पैनगंगा	३, ४, ५, ६	३००x३५०x०.४५	३००	३५०	०.४५	१.५०	३००	३५०	२३	२४	७९	७९	३००	३५०	२३	७९	३००	३५०	७९	३००	३५०	७९	३००
६४	नेर	नेर	माहूर	पैनगंगा	७, ८	२५०x१५०x०.५०	२५०	१५०	०.५०	१.५०	२५०	१५०	२३	२४	७९	७९	२५०	१५०	२३	७९	२५०	१५०	७९	२५०	१५०	७९	२५०
६५	दिगडी खु.	दिगडी खु.	माहूर	पैनगंगा	८, ५८/A	२५०x१५०x०.५०	२५०	१५०	०.५०	१.५०	२५०	१५०	२३	२४	७९	७९	२५०	१५०	२३	७९	२५०	१५०	७९	२५०	१५०	७९	२५०
६६	पडसा	पडसा	माहूर	पैनगंगा	२२५, २२६, २२९, २३०, २३१	३००x३५०x१.००	३००	३५०	१.००	३.५०	३००	३५०	२३	२४	७९	७९	३००	३५०	२३	७९	३००	३५०	७९	३००	३५०	७९	३००
६७	लांजी	लांजी	माहूर	पैनगंगा	१५, १६, १७, १८, १९	२५०x१५०x०.५०	२५०	१५०	०.५०	१.५०	२५०	१५०	२३	२४	७९	७९	२५०	१५०	२३	७९	२५०	१५०	७९	२५०	१५०	७९	२५०

नांदेड जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- रेतीघाटांसाठी प्राप्त आवश्यक अनुमती/परवानग्या व गोषवारा.

प्रकल्प प्रवर्तक	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी नांदेड.
प्रकल्प स्थिती	नवीन, प्रस्तावित रेती घाट
उत्खनन करावयाचे खनिज	रेती/वाळू (बांधकाम योग्य)
रेतीघाट प्रस्तावित करणारी समिती	मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यायिक, म.प्र.नि.म. यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती
उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी	दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्ष.

• प्रस्तावित उत्खनन पद्धत :

रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

अ. मातीचे ढिगारा किंवा मातीचे उत्खनन करता येणार नाही.

ब. रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

क. उचललेली रेती ट्रॅक्टर द्वारे वाहण्याचे प्रस्तावित आहे.

ड. ट्रॅक्टर वगळता कोणतीही अवजड व यांत्रिक मशीनरी उपयोगात आणता येणार नाही.

इ. उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी हा दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्षाकरिता प्रस्तावित आहे.

नांदेड जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

• वायू प्रदूषण उपाय योजना

अ. क्र	प्रदूषणाचे स्रोत	अपेक्षित परिणाम	व्यवस्थापन योजना
१	ट्रान्सपोर्ट रोड/रेती वहन मार्ग	हवा गुणवत्ता /जमिन रास्ता मजबूती रस्त्याचा न्हास	<ul style="list-style-type: none"> •वहन मार्गाचे मजबूती करण • वहन मार्गाची देखभाल • ट्रॅक्टर मध्ये मान्यताप्राप्त क्षमतेनुसार खनिज वहन • उत्खनन कालावधी दरम्यान हवा दर्जा तपासणी
२	ट्रक/ट्रॅक्टर यांचे चलन	हवा दर्जा /गुणवत्ता	<ul style="list-style-type: none"> •मान्यता प्राप्त क्षमते पेक्षा ट्रॅक्टर मध्ये खनिज न भरणे •रेती वाहन करणाऱ्या ट्रॅक्टर ट्रॉलीज टरपोलिन ने वहन दरम्यान झाकणे. •वाहनांना गती नियंत्रक बसविणे. •रेती घाटावर रेती ट्रॅक्टर मध्ये भरताना इंजिन बंद ठेवणे.
३	रेती घाट व रेती घाट मार्ग	उत्खनन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> • रेतीघाट होलेज मार्गाची वारंवार दुरुस्ती व देखभाल •कामगारांना डस्ट मास्क देणे. • रेती उत्खनन व वहन दिवसाचं करणे
४	नदी किनाऱ्याचे व्यवस्थापन	नदी किनाऱ्याची झीज पूर रेषा व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> • नदी किनाऱ्यावर झाडे लावणे • नदी किनाऱ्याच्या उतारावर हिरवळ(ग्रास) लावणे

नांदेड जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

• व्यवसाय, आरोग्य व सेवा योजना

१	धूळ कन श्वसन विषयी व्यवसाय सुरक्षितता, आरोग्य व सेवा योजना	कामगारांची सुरक्षितता व उत्खनन	<ul style="list-style-type: none"> • कामगारांसाठी पर्यावरण पूरक व सुरक्षित वातावरण तयार करणे. • असे वातावरण व उपाययोजना अंमल बजावणीसाठी मान्यता प्राप्त निविदाधारक/ठेकेदार उपाययोजना करेल. • कामगारांना वैयक्तिक संरक्षण उपकरणे प्रदान करण्याचे प्रस्तावित आहे. • कामगारांना आवश्यक प्रशिक्षण देण्याचे प्रस्तावित आहे. • प्रथमपचार पेटी, पिण्या योग्य पाणी ,तात्पुरत्या निवार्याची सोय करण्याचे प्रस्तावित
---	--	--------------------------------	---

• ध्वनी प्रदूषण

- कामगारांना कांन बुचे देण्याचे प्रस्तावित आहे
- ट्रॅक्टर/ट्रक व्यतिरिक्त कोणत्याही ध्वनी प्रदूषण करणाऱ्या मशीनरी प्रतिबंधित आहेत.
- ट्रॅक्टर चे एंजिने रेतीघाटावर रेती भरते वेळेस बंद ठेवण्यात येईल
- कामगारांची आरोग्य विषयक तपासणी करण्यात येईल.
- कामगारांना व अभ्यंगताना वैयक्तिक संरक्षक उपकरणे देण्यात येईल.

•वाहतूक व्यवस्थापन

- खनिज वाहतूक करणारे वाहन फॉरस्ट व महसूल विभागाकडे नोंदणीकृत करणे प्रस्तावित आहे.
- अश्या सर्व वाहनाकडे प्रदूषण नियंत्रण प्रमाणपत्र असण्याचे बंधनकारक असेल.
- अशी सर्व वाहने ध्वनी उत्सर्जन व धूळ/इतर उत्सर्जन संबंधी मानक द्वारे उच्च प्रतीच्या देखभाली खाली प्रमाणित असतील.
- असे सर्व वाहनचालक वाहतुकीसंबंधी नियमांचे पालन करण्यास बध्य असतील.
- अश्या सर्व वाहनांची गती नियंत्रित केलेली असेल.
- क्षमतेपेक्षा जास्त खनिजाचे वाहन करता येणार नाही.
- खनिज वाहन करणाऱ्या वाहनांचे खनिज टरपोलिन ने झाकण्याचे प्रस्तावित आहे.
- इतर रेती ठेकेदारांसोबत समनव्यय साधून रेतीचे वाहन करण्याचे प्रस्तावित आहे जेणेकरून वाहतुकीचा खोळंबा होणार नाही.

•वृक्षारोपण योजना

- मान्सून दरम्यान (दि. १० जून ते ३० सप्टेंबर) नदी किनाऱ्यावर व वाहन मार्गावर झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- नीम, पिंपळ, करंज, गुलमोहर अशी स्थानिक झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- मान्य निविदाधारक/रेती ठेकेदार ह्या पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेचे टेबल करा. १ अनुसार दिलेल्या व्यवस्थापन अंदाजानुसार क्रियान्वयन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

नांदेड जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- मान्य निविदाधारक /रेती ठेकेदार सादर पर्यावरण व्यवस्थापन योजना क्रियान्वयनाचा अनुपालन अहवाल जिल्हा खनिकर्म अधिकारी , तत्सम तहसीलदार यांना सादर करेल.
- जिल्हा खनिकर्म अधिकारी/तत्सम तहसीलदार हा पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या क्रियान्वयनाची वेळोवेळी खात्री करतील व मा. जिल्हा अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीला अहवाल वाळू निर्गमिती च्या धोरण मध्ये सुचविल्याप्रमाणे सादर करतील.